

**Załącznik nr 4
do uchwały Nr XII/42/2015
Rady Miejskiej w Nowogrodzie Bobrzańskim
z dnia 30 czerwca 2015 r.**

ROZSTRZYGNIĘCIE

o sposobie rozpatrzenia uwag nieuwzględnionych przez Burmistrza Nowogrodu Bobrzańskiego zgłoszonych do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowogród Bobrzański, o których mowa w art. 11 pkt 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Stosownie do art. 12 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy oraz w nawiązaniu do rozstrzygnięcia Burmistrza Nowogrodu Bobrzańskiego z dnia 5 grudnia 2014 r. o sposobie rozpatrzenia uwag zgłoszonych do projektu wymienionej wyżej zmiany studium, Rada Miejska w Nowogrodzie Bobrzańskim rozstrzyga co następuje:

Nie uwzględnia się uwag wniesionych do projektu zmiany studium

Uwagi wniesione podczas dyskusji publicznej:

1. Zgłaszający uwagę:

Ewa Machnicka – Smolińska i Pani Dorota Szmyr, zamieszkałe w Nowogrodzie Bobrzańskim
Elżbieta Jursza - przedstawiciel stowarzyszenia „Komitet Mieszkańców Nowogrodu Bobrzańskiego”

Treść uwagi:

nie zmienianie granic aktualnego cmentarza, zachowania aktualnych wymiarów parku, cmentarza, i terenów przyległych oraz wyznaczenie nowej lokalizacji nowego cmentarza.

Uzasadnienie

Projekt zmiany studium został opracowany w związku z uchwałą Nr XLII/263/13 Rady Miejskiej w Nowogrodzie Bobrzańskim z dnia 29 października 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowogród Bobrzański.

Przedmiotem projektu zmiany studium jest rozbudowa cmentarza komunalnego w rejonie ulicy Piaskowej i Winiary w Nowogrodzie Bobrzańskim. Powiększenie obszaru cmentarza zabezpieczy potrzeby mieszkańców i nie wpłynie negatywnie na środowisko i na ludzi.

Planowana rozbudowa cmentarza nie będzie kolidowała z sąsiadującą zabudową jednorodzinną i wielorodzinną. Dotychczasowy i historyczny sposób użytkowania przedmiotowego obszaru wpisuje się w naturalny jego rozwój.

2. Zgłaszający uwagę:

Aleksandra Jursza - przedstawiciel Nowogrodzkiej Grupy Działaczy Proekologicznych w Nowogrodzie Bobrzańskim

Treść uwagi:

- 1) wzięcie pod uwagę nowej lokalizacji nowego cmentarza na działkach po byłym boisku przy ul. Białowickiej w Nowogrodzie Bobrzańskim,
- 2) zważyć fakt, iż cmentarz leży na grząskich złożach (piaski, muły rzeczne i torfy), co wiąże się z zapadaniem grobów,

- 3) wystąpienie spadku zwierciadła wód gruntowych w kierunku osiedla budynków wielorodzinnych na ul. Winiary, odległość od głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 301 – ONO jest za mała,
- 4) zachowanie parku, jako elementu krajobrazu obszarów zurbanizowanych w stanie niezmiennym oraz szczególne potraktowanie i ochronę istniejących drzew na opracowywanym terenie, o zachowanie oraz stały monitoring w tym o zmianę lokalizacji planowanego dojazdu na cmentarz (od strony osiedla Winiary) w celu wyeliminowania wycinki drzew.

Uzasadnienie

Ad. 1)

Przedmiotem zmiany studium jest rozbudowa istniejącego cmentarza przy ul. Piaskowej, która zabezpieczy potrzeby społeczne. Obecny sposób użytkowania tego terenu jest zgodny z historią, a planowane zmiany są naturalną kontynuacją.

Ad.2)

Szczegółowe wymagania dotyczące gruntów, na których lokalizowane są miejsca pochówku zawiera rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. W świetle tych zapisów wymagane jest, by cmentarze lokalizowane były na glebach przepuszczalnych (piaski) o niskiej zawartości węglanów. Na potrzeby sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium wykonana została analiza składu granulometrycznego gleby zlokalizowanej na terenie objętym opracowaniem (przeprowadzona metodą hydrometryczną Casagrande'a w modyfikacji Pruszyńskiego). Pozwoliła ona stwierdzić, że występują tutaj piaski luźne (utwory bardzo lekkie, przepuszczalne). Dodatkowo, analiza zawartości węglanów przeprowadzona metodą jakościową Nowackiego potwierdziła, że zawartość CaCO_3 w badanych glebach nie przekracza 1% (a więc w praktyce gleby te pozbawione są węglanów).

Bazując na danych pochodzących z Centralnej Bazy Danych Geologicznych stwierdza się występowanie iltów w odległości ok. 1 km w kierunku wschodnim od terenu objętego opracowaniem (po 2 stronie rzeki Bóbr). Torfy na terenie gminy występują lokalnie (w postaci nieregularnych soczewek) w odległości ok. 850 m w kierunku północnym i południowym od terenu objętego opracowaniem. Nie przewiduje się, by budowa geologiczna miała negatywny wpływ dla rozbudowy już istniejącego cmentarza.

Biorąc pod uwagę dotychczasową eksploatację cmentarza nie stwierdzono by dochodziło do zapadania się grobów. Jednostkowe przypadki, które mogą mieć miejsce są wynikiem raczej błędów w sztuce (czynnik ludzki), niż budowy geologicznej tego terenu.

Ad.3)

Obecnie funkcjonujący cmentarz znajduje się na skarpie obniżonej w kierunku ul. Winiary. W dotychczasowym użytkowaniu nie stwierdzono, by taka lokalizacja przyczyniła się do pogorszenia warunków bytowych dla mieszkańców. Nie stwierdzono również wpływu przedmiotowej lokalizacji na czystość wód podziemnych. Należy mieć na uwadze, że odległość pomiędzy terenem objętym opracowaniem a głównym zbiornikiem wód podziemnych GZWP nr 301 wynosi 1,85 km.

Udokumentowany zbiornik wód podziemnych GZWP nr 301 Pradolina Zasieki-Nowa Sól zalega średnio na głębokości 30 m p.p.t. Badania przeprowadzone w punktach zlokalizowanych wokół obszaru opracowania wskazują jakość wód podziemnych na III klasę czystości.

Zarówno odległość od obszaru objętego opracowaniem, jak i głębokość zalegania wód podziemnych wpływają korzystnie dla lokalizacji przedmiotowej inwestycji i powiększenia obszaru cmentarza.

Ad.4)

Planowana inwestycja dotyczy rozbudowy już istniejącego cmentarza. Powiększenie terenu o fragment istniejącego w bezpośrednim sąsiedztwie parku nie oznacza wycinki rosnących tam drzew. Co więcej, rozbudowa cmentarza przyczyni się do zachowania krajobrazu kulturowego. Należy mieć na uwadze, że w przeszłości teren ten pełnił już funkcję cmentarza (ewangelickiego).

W celu ustalenia przeznaczenia terenów oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy sporządza się plany miejscowe. Ustalenia dotyczące ochrony drzew, lokalizacji dojazdu na cmentarz, zasady zagospodarowania mogą być uwzględnione w planie miejscowym. Studium stanowi podstawę do sporządzenia planów i służy do określenia strategicznego rozwoju przestrzennego miasta i gminy Nowogród Bobrzański.

3. Zgłaszający uwagę:

Aleksandra Jursza przedstawiciel Nowogrodzkiej Grupy Działaczy Proekologicznych w Nowogrodzie Bobrzańskim

Treść uwagi:

- 1) utworzenie strefy pośredniej dla ujęci wód podziemnych na terenie całej Gminy Nowogród Bobrzański,
- 2) wprowadzić zakaz lokalizacji wolnostojących obiektów telefonii komórkowej na całym obszarze od strony Lubska do mostu na rzece Bóbr,
- 3) wprowadzenie zakazu budowy instalacji do produkcji masy bitumicznej w sąsiedztwie wód podziemnych w tym zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu oddziaływania na środowisko jest obligatoryjnie wymagane lub nieobligatoryjnie wymagane w rozumieniu przepisów odrębnych,
- 4) ograniczenie niskiej i przesyłowej emisji zanieczyszczeń do powietrza i likwidacji zagrożeń dla środowiska wodnego i powierzchni ziemi,
- 5) zakaz realizacji inwestycji związanych z telefonią komórkową w strefach bezpieczeństwa ze względu na szkodliwe dla zdrowia promieniowanie elektromagnetyczne,
- 6) wprowadzenie stałego monitoringu powietrza zarządzanego przez Urząd Gminy celem redukcji zanieczyszczeń i poprawy, jakości powietrza,
- 7) zakaz wydobywania kruszywa z rzeki Bóbr w obszarach chronionych oraz o poprawę stanu technicznego oczyszczalni ścieków.

Uzasadnienie

Przedmiotem zmiany studium jest dostosowanie ustaleń obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowogród Bobrzański do aktualnych potrzeb. Zmiana dotyczy przeznaczenia obszaru w mieście Nowogród Bobrzański w rejonie ulicy Piaskowej i ulicy Winiary pod rozbudowę cmentarza komunalnego.

Ze względu na zmianę przepisów, obecne studium nie spełnia wszystkich nowych wymogów, w/w zmiana studium wymusiła:

- naniesienie obszarów Natura 2000,
- zaktualizowanie obszarów chronionego krajobrazu,
- zweryfikowanie granic GZWP 301 Zasięki – Nowa Sól,
- wprowadzenie i zweryfikowanie obszarów udokumentowanych złóż kopalin,
- zweryfikowanie zasięgu zalewu wodami 1%, 10% i 0,2% rzeki Bóbr,
- naniesienie strefy ochronnej terenu zamkniętego resortu obrony narodowej.

Uwagi nie dotyczą rozbudowy cmentarza i dlatego należy je uznać za bezprzedmiotowe.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że strefy ochronne ujęć wody i obszary ochronne zbiorników śródlądowych ustanawia Dyrektor RZGW zgodnie z ustawą Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r.

Studium nie może ustanawiać zakazów odnośnie lokalizowania inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej zgodnie z przepisami odrębnymi – ustawa o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych z dnia 7 maja 2010 r.

Rodzaj przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r.

Ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przeprowadza się w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Badania jakości powietrza w województwie lubuskim prowadzone są w wersji automatycznej (stacje badawcze) i manualnej (okresowe badania WIOŚ).

Należy mieć na uwadze, że pomimo iż ochrona środowiska jest jedną z kompetencji gmin, to jako takie nie mają one narzędzi pozwalających na własne wykonywanie pomiarów, a całość nadzorowana jest przez specjalistyczne laboratoria (WIOŚ w Zielonej Górze i Delegatury w Gorzowie Wlkp.) a całość danych gromadzona jest w krajowej bazie JPOAT, mieszczącej się w siedzibie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie.

Zakaz wydobywania kruszywa z rzeki Bóbr w obszarach chronionych ustanawia w rozporządzeniu nr 3 Wojewoda Lubuski z dnia 17 lutego 2005 r.

Poprawa techniczna oczyszczalni ścieków może być jedynie przedmiotem projektów technicznych.

Uwagi wniesione na podstawie art. 11 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

4. Zgłaszający uwagę:

Ewa Machnicka- Smolińska zam. Nowogród Bobrz., Mirosław Smoliński zam. Nowogród Bobrz., Marcin Sysoń zam. Nowogród Bobrz., Monika Pawlak zam. Nowogród Bobrz., Jarosław Egiert zam. Nowogród Bobrz., Zofia Rogasik zam. Nowogród Bobrz., Julita Witkiewicz zam. Nowogród Bobrz., Jarosław Borowczak zam. Nowogród Bobrz., Izabela Grotkiewicz zam. Nowogród Bobrz., Krzysztof Jąder zam. Nowogród Bobrz., Wojciech Kusmek zam. Czerwieńsk, Maria Popiel zam. Nowogród Bobrz., Teresa Potocka zam. Nowogród Bobrz., Paula Smolińska zam. Nowogród Bobrz., Łukasz Fedro zam. Nowogród Bobrz., Anna Merta zam. Nowogród Bobrz., Maria Drozdek zam. Nowogród Bobrz., Albin Drozdek zam. Nowogród Bobrz., Stanisław Łukasiewicz zam. Nowogród Bobrz., Danuta Łukasiewicz zam. Nowogród Bobrz., Stanisław Senyk zam. Nowogród Bobrz., Barbara Hyrsz zam. Nowogród Bobrz., Anna Woźniak zam. Nowogród Bobrz., Edyta Machnicka zam. Nowogród Bobrz., Marian Machnicki zam. Nowogród Bobrz., Bogdan Sysoń zam. Nowogród Bobrz., Teresa Sysoń zam. Nowogród Bobrz., Kalina Mikołajczak zam. Nowogród Bobrz., Dorota Machnicka zam. Nowogród Bobrz., Irena Najdek zam. Nowogród Bobrz., Czesław Najdek zam. Nowogród Bobrz., Jadwiga Frąckowiak zam. Nowogród Bobrz., Aleksander Frąckowiak zam. Nowogród Bobrz., Jolanta Dobrzyńska zam. Nowogród Bobrz., Renata Kędzierska zam. Nowogród Bobrz., Sławomir Zabor zam. Nowogród Bobrz., Marianna Grabska zam. Nowogród Bobrz., Mirosław Zapotoczny zam. Nowogród Bobrz., Danuta Osuchowska zam. Nowogród Bobrz., Arkadiusz Siekierski zam. Nowogród Bobrz., Bogusława Kruszwic zam. Nowogród Bobrz., Andrzej Kruszwic zam. Nowogród Bobrz., Paulina Strupińska zam. Nowogród Bobrz., Leszek Dalinowski zam. Nowogród Bobrz., Jadwiga Piekarska zam. Nowogród Bobrz., Natalia Piekarska zam. Nowogród Bobrz., Anna Ratajczak zam. Nowogród Bobrz., Józef Ratajczak zam. Nowogród Bobrz., Monika Banaś zam. Nowogród Bobrz., Elżbieta Stasiak zam. Nowogród Bobrz., Magdalena Gawęł zam. Nowogród Bobrz., Sylwester Gawęł zam. Nowogród Bobrz., Alicja Gabrysiak zam. Nowogród Bobrz., Ireneusz Nowiński zam. Nowogród Bobrz., Dawid Kaziów zam. Nowogród Bobrz., Joanna Skowrońska-Kaziów zam. Nowogród Bobrz., Jarosław Kaziów zam. Nowogród Bobrz., Anna Majewska zam. Nowogród Bobrz., Aneta Włodarczyk zam. Nowogród Bobrz., Monika Dziurdź zam. Nowogród Bobrz., Robert Majerski zam. Nowogród Bobrz., Maria Majerska zam. Nowogród Bobrz., Joanna Sawicka zam. Nowogród Bobrz., Bogdan Smoliński zam. Nowogród Bobrz., Elżbieta Smolińska zam. Nowogród Bobrz., Anna i Dariusz Bogusz zam. Nowogród Bobrz., Aneta i Łukasz Gasiewicz zam. Nowogród Bobrz.,

Wojciech Koralewski zam. Nowogród Bobrz., Magdalena Breszyk zam. Nowogród Bobrz., Agata Panachida zam. Nowogród Bobrz., Antoni Chabiniak zam. Nowogród Bobrz., Elżbieta Walukiewicz zam. Nowogród Bobrz., Janina Grzelka zam. Nowogród Bobrz., Irena Kowal zam. Nowogród Bobrz., Franciszek Trubiłowicz zam. Nowogród Bobrz., Justyna Loch zam. Nowogród Bobrz., Aleksandra Marcinkiewicz zam. Nowogród Bobrz., Bartosz Marcinkiewicz zam. Nowogród Bobrz., Patrycja Gabrysiak zam. Nowogród Bobrz., Małgorzata Pachała zam. Nowogród Bobrz., Zbigniew Piekarski zam. Nowogród Bobrz., Stanisława Piekarska zam. Nowogród Bobrz., Dorota Antonkiewicz zam. Nowogród Bobrz., Aleksandra Gertych zam. Nowogród Bobrz., Marzena i Jarosław Ura zam. Nowogród Bobrz., Bernard Gorczyca zam. Nowogród Bobrz., Grażyna Skowronek zam. Nowogród Bobrz., Leszek Pachała zam. Nowogród Bobrz., Grażyna Pachała zam. Nowogród Bobrz., Ewa Straszak zam. Nowogród Bobrz., Jolanta Busz zam. Nowogród Bobrz., Janina Busz zam. Nowogród Bobrz., Bolesław Busz zam. Nowogród Bobrz., Agata Kulas zam. Nowogród Bobrz., Irek Kulas zam. Nowogród Bobrz., Mariusz Róg zam. Nowogród Bobrz., Robert Podgórski zam. Nowogród Bobrz., Monika Kogut zam. Nowogród Bobrz., Sebastian Licznerski zam. Cieszów, Gabriela Sysoń zam. Nowogród Bobrz., Adrian Poręba zam. Nowogród Bobrz., Anna Tomaszewska zam. Nowogród Bobrz., Kinga Felsman zam. Nowogród Bobrz., Mariusz Szakoła zam. Nowogród Bobrz., Radosław Pachała zam. Nowogród Bobrz., Dominika Bałusz zam. Nowogród Bobrz., Mateusz Zapotoczny zam. Nowogród Bobrz., Władysław Zapotoczny zam. Nowogród Bobrz., Joanna BaLusz zam. Nowogród Bobrz., Julia Piróg zam. Nowogród Bobrz., Robert Piróg zam. Nowogród Bobrz., Agata Wiśniewska zam. Nowogród Bobrz., Leokadia Maria Loch zam. Nowogród Bobrz., Teresa Gębicka zam. Nowogród Bobrz., Anita Targowska zam. Nowogród Bobrz., Anna Loch zam. Nowogród Bobrz., Irena Starek zam. Nowogród Bobrz., Justyna Gil zam. Nowogród Bobrz., Rafał Sós zam. Nowogród Bobrz., Monika Sós zam. Nowogród Bobrz.

Data wpływu uwagi: 02.12.2014 r.

Treść uwagi:

Zachowanie dotychczasowych wymiarów parku przy ul. Piaskowej i Winiary oraz zachowanie w stanie niezmienionym granic cmentarza i parkingu.

Uzasadnienie

Projekt zmiany studium został opracowany w związku z uchwałą Nr XLII/263/13 Rady Miejskiej w Nowogrodzie Bobrzańskim z dnia 29 października 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowogród Bobrzański.

Przedmiotem projektu zmiany studium jest rozbudowa cmentarza komunalnego w rejonie ulicy Piaskowej i Winiary w Nowogrodzie Bobrzańskim. Powiększenie obszaru cmentarza zabezpieczy potrzeby mieszkańców i nie wpłynie negatywnie na środowisko i na ludzi.

Planowana rozbudowa cmentarza nie będzie kolidowała z sąsiadującą zabudową jednorodziną i wielorodzinną. Dotychczasowy i historyczny sposób użytkowania przedmiotowego obszaru wpisuje się w naturalny jego rozwój.

Należy mieć na uwadze, że rozbudowa cmentarza obejmuje niewielki fragment obecnego parku oraz parking. Ze względów ekonomicznych celowe jest utrzymanie cmentarza, zostały poniesione nakłady na zapewnienie godnych warunków pochówku – budowa nowego domu przedpogrzebowego.

Wyznaczenie lokalizacji pod nowy cmentarz wiąże się z szeregiem konsekwencji finansowych i prawnych. Należy mieć na uwadze, że obszar nie pozostający w użytkowaniu musi nadawać się pod określony rodzaj działalności – w tym przypadku cmentarz. Lokalizacja tego typu nowych obiektów musi spełniać szczegółowe wymagania zapisane w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. Wymagane byłoby przeprowadzenie stosownych badań, a dopiero gdy wszystkie przesłanki

co do lokalizacji obiektu zostaną spełnione poddanie tego pomysłu konsultacjom społecznym.

5. Zgłaszający uwagę:

Dorota Szmyr, zam. Nowogród Bobrz., Jacek Szmyr, zam. Nowogród Bobrz., Maja Walczak, zam. Nowogród Bobrz., Paweł Sieradzan, zam. Nowogród Bobrz., Krystyna Izdebska, zam. Nowogród Bobrz., Jarosław Izdebski, zam. Nowogród Bobrz., Anna Kołtunowicz, zam. Nowogród Bobrz., Przemysła Kacieja, zam. Nowogród Bobrz., Oskar Kacieja, zam. Nowogród Bobrz., Krzysztof Kacieja, zam. Nowogród Bobrz., Grzegorz Ochocki, zam. Nowogród Bobrz., Jan Walczak, zam. Nowogród Bobrz., Małgorzata Zapotoczna, zam. Nowogród Bobrz., Kamila Zapotoczna, zam. Nowogród Bobrz., Marek Bednarski, zam. Nowogród Bobrz., Magdalena Biel, zam. Nowogród Bobrz., Jacek Biel, zam. Nowogród Bobrz., Justyna Dziurdź, zam. Nowogród Bobrz., Anna Kościuczyk, zam. Nowogród Bobrz., Piotr Szatkowski, zam. Nowogród Bobrz., Jadwiga Szatkowska, Wioletta Hełmińska, zam. Nowogród Bobrz., Monika Dowhan, zam. Nowogród Bobrz., Jan Dowhan, zam. Nowogród Bobrz., Helena Gorczyca, zam. Nowogród Bobrz., Eliana Michałowska, zam. Nowogród Bobrz., Jarosław Bedorf, zam. Nowogród Bobrz., Monika Stasilonis-Bedorf, zam. Nowogród Bobrz., Robert Felsman, zam. Nowogród Bobrz., Anna Wałach, zam. Nowogród Bobrz., Halina Bembnowicz, zam. Nowogród Bobrz.

Data wpływu uwagi: 03.12.2014 r.

Treść uwagi:

Zachowanie dotychczasowych wymiarów parku i parkingu przy ul. Piaskowej i Winiary jako istotnego elementu krajobrazu terenów zurbanizowanych oraz zachowanie w stanie niezmiennym granic cmentarza. Wytyczenie terenu pod nowy cmentarz.

Uzasadnienie

Projekt zmiany studium został opracowany w związku z uchwałą Nr XLII/263/13 Rady Miejskiej w Nowogrodzie Bobrzańskim z dnia 29 października 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowogród Bobrzański.

Przedmiotem projektu zmiany studium jest rozbudowa cmentarza komunalnego w rejonie ulicy Piaskowej i Winiary w Nowogrodzie Bobrzańskim. Powiększenie obszaru cmentarza zabezpieczy potrzeby mieszkańców i nie wpłynie negatywnie na środowisko i na ludzi.

Planowana rozbudowa cmentarza nie będzie kolidowała z sąsiadującą zabudową jednorodziną i wielorodzinną. Dotychczasowy i historyczny sposób użytkowania przedmiotowego obszaru wpisuje się w naturalny jego rozwój.

Należy mieć na uwadze, że rozbudowa cmentarza obejmuje niewielki fragment obecnego parku oraz parking. Ze względów ekonomicznych celowe jest utrzymanie cmentarza, zostały poniesione nakłady na zapewnienie godnych warunków pochówku – budowa nowego domu przedpogrzebowego.

Wyznaczenie lokalizacji pod nowy cmentarz wiąże się z szeregiem konsekwencji finansowych i prawnych. Należy mieć na uwadze, że obszar nie pozostający w użytkowaniu musi nadawać się pod określony rodzaj działalności – w tym przypadku cmentarz. Lokalizacja tego typu nowych obiektów musi spełniać szczegółowe wymagania zapisane w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. Wymagane byłoby przeprowadzenie stosownych badań, a dopiero gdy wszystkie przesłanki co do lokalizacji obiektu zostaną spełnione poddanie tego pomysłu konsultacjom społecznym.

6. Zgłaszający uwagę:

Elżbieta Rychlik, zam. Nowogród Bobrz., Rafał Rychlika, zam. Nowogród Bobrz., Elżbieta Czerska, zam. Nowogród Bobrz., Helena Kurzdym, zam. Nowogród Bobrz., Anna

Ogrodowicz, zam. Nowogród Bobrz., Jan Kurzdym, zam. Nowogród Bobrz., Beata Sieradzan, Mieczysława Sieradzan, Jolanta Mirosławska, Bernard Mirosłowski, Halina Chabiniak, zam. Nowogród Bobrz., Agnieszka Róg, zam. Nowogród Bobrz.

Data wpływu uwagi: 03.12.2014 r.

Treść uwagi:

Zachowanie dotychczasowych wymiarów parku i parkingu przy ul. Piaskowej i Winiary jako istotnego elementu krajobrazu terenów zurbanizowanych oraz zachowanie w stanie niezmiennym granic cmentarza. Wytyczenie terenu pod nowy cmentarz.

Uzasadnienie

Projekt zmiany studium został opracowany w związku z uchwałą Nr XLII/263/13 Rady Miejskiej w Nowogrodzie Bobrzańskim z dnia 29 października 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowogród Bobrzański.

Przedmiotem projektu zmiany studium jest rozbudowa cmentarza komunalnego w rejonie ulicy Piaskowej i Winiary w Nowogrodzie Bobrzańskim. Powiększenie obszaru cmentarza zabezpieczy potrzeby mieszkańców i nie wpłynie negatywnie na środowisko i na ludzi.

Planowana rozbudowa cmentarza nie będzie kolidowała z sąsiadującą zabudową jednorodziną i wielorodzinną. Dotychczasowy i historyczny sposób użytkowania przedmiotowego obszaru wpisuje się w naturalny jego rozwój.

Należy mieć na uwadze, że rozbudowa cmentarza obejmuje niewielki fragment obecnego parku oraz parking. Ze względów ekonomicznych celowe jest utrzymanie cmentarza, zostały poniesione nakłady na zapewnienie godnych warunków pochówku – budowa nowego domu przedpogrzebowego.

Wyznaczenie lokalizacji pod nowy cmentarz wiąże się z szeregiem konsekwencji finansowych i prawnych. Należy mieć na uwadze, że obszar nie pozostający w użytkowaniu musi nadawać się pod określony rodzaj działalności – w tym przypadku cmentarz. Lokalizacja tego typu nowych obiektów musi spełniać szczegółowe wymagania zapisane w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. Wymagane byłoby przeprowadzenie stosownych badań, a dopiero gdy wszystkie przesłanki co do lokalizacji obiektu zostaną spełnione poddanie tego pomysłu konsultacjom społecznym.

7. Zgłaszający uwagę:

Elżbieta Jursza - przedstawiciel stowarzyszenia „Komitet Mieszkańców Nowogrodu Bobrzańskiego”

Data wpływu uwagi: 03.12.2014 r.

Treść uwagi:

- 1) w prognozie oceny oddziaływania na środowisko błędnie zweryfikowano granice zbiornika wód podziemnych GZWP 301,
- 2) spływ wód podziemnych odbywa się w kierunku wschodnim, w stronę rzeki Bóbr,
- 3) pobór wody do zaopatrzenia sieci wodociągowej na cele bytowo-gospodarcze i przemysłowe odbywa się według dokumentacji hydrogeologicznej z ujęcia wód podziemnych GZWP 301 zlokalizowanego przy ulicy Wodociągów w Nowogrodzie Bobrzańskim,
- 4) w opracowaniu dotyczącym prognozy oceny oddziaływania na środowisko zmiany studium nie przyjęto żadnych celów i projektów ochrony wód podziemnych,
- 5) nie wydzielono żadnych terenów podlegających szczególnej ochronie ze względu na możliwość migracji zanieczyszczeń stałych jak i płynnych do warstw wodonośnych obejmujących zbiornik wód podziemnych.

Uzasadnienie

Ad. 1)

Przygotowując opracowanie oparto się na dostępnych i aktualnych materiałach źródłowych, do których należy zaliczyć dane z Centralnej Bazy Danych Geologicznych. Jest to serwis prowadzony przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Cytując informacje ze strony internetowej „jest największym w Polsce zbiorem cyfrowych danych geologicznych”.

Ad. 2)

Jak przedstawiono w prognozie, kierunek spływu wód powierzchniowych uwarunkowany jest rzeźbą i zagospodarowaniem terenu, jednak spływ wód powierzchniowych zależy od budowy litologicznej obszaru. Bazując na mapie hydrograficznej M-33-7-C można stwierdzić, że spływ wód podziemnych ukierunkowany jest na terasę rzeczną (w kierunku północno-wschodnim w stosunku do obszaru objętego opracowaniem).

Ad. 3)

W punkcie 3.2 prognozy do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowogród Bobrzański we fragmencie dotyczącym odległości ujęcia wody pitnej wraz ze stacją uzdatniania wody od obszaru zajętego pod rozbudowę cmentarza, odniesiono się do niewłaściwego paragrafu (paragraf 3 ust. 2 zamiast paragrafu 3 ust. 1) rozporządzenia ministra gospodarki komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. (Dz. U. Nr 52 z dnia 16 września 1959 r., poz. 315).

Zgodnie z „Wyjaśnieniem do prognozy oddziaływania na środowisko” ze stycznia 2015 r. warunek, o którym mowa w paragrafie 3 ust. 1 rozporządzenia ministra gospodarki komunalnej („odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociagową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone”) został spełniony, ponieważ studnie służące do zbiorowego zaopatrzenia w wodę zlokalizowane są w odległości min. 349 m i max. 492 m od rozbudowanego cmentarza.

Nie uwzględnienie uwagi nie wywołuje potrzeby powtórzenia procedury formalno – prawnej związanej z ponownym uzgadnianiem i opiniowaniem przedmiotowego projektu zmiany studium.

Ad. 4)

W prognozie uwzględniono występowanie zbiornika wód podziemnych GZWP 301 oraz ujęcia wód podziemnych dla miasta Nowogród Bobrzański. Biorąc pod uwagę cel sporządzenia prognozy - ocena oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium, nie stwierdzono negatywnego oddziaływania na ten komponent środowiska istniejącego obiektu. Z uwagi na ograniczony zasięg inwestycji stwierdzono, że rozbudowa cmentarza nie przyczyni się do pogorszenia właściwości wód podziemnych, w związku z czym nie ma przesłanek do zastosowania szczególnych działań ochronnych.

Ad. 5)

Opracowanie dotyczyło rozbudowy cmentarza komunalnego już istniejącego. Nie jest to obiekt, który w myśl Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2010 nr 213 poz. 1397) może znacząco oddziaływać na środowisko. Co więcej, nie stwierdza się, aby na obiektach sakralnych typu cmentarz następowało ciągle wytwarzanie zanieczyszczeń stałych i płynnych. Można stwierdzić, że w wyniku użytkowania cmentarza produkowane są odpady

(wypalone znicze, obumarłe kwiaty), które zarządca cmentarza powinien zagospodarować w sposób przewidziany w przepisach odrębnych.

W związku z powyższym nie stwierdzono konieczności przedsięwzięcia środków zmierzających do ustanowienia specjalnych stref buforowych obejmujących wody podziemne.

8. Zgłaszający uwagę:

Elżbieta Jursza - przedstawiciel stowarzyszenia „Komitet Mieszkańców Nowogrodu Bobrzańskiego”

Data wpływu uwagi: 03.12.2014 r.

Treść uwagi:

- 1) w prognozie oddziaływania na środowisko stwierdzono, że cyt „Obszar cmentarza nachylony jest w kierunku południowym (w kierunku ul. Winiary)”. Zgodnie ze stanem faktycznym obszar obecnego terenu cmentarza jest nachylony w kierunku wschodnim, zabudowy wielorodzinnej - „Osiedle Winiary”,
- 2) w prognozie oddziaływania na środowisko nie stwierdzono występowania gatunków podlegających ochronie prawnej na terenie parku miejskiego (siedlisko nietoperzy),
- 3) nie zachowanie odległości rozbudowy istniejącego cmentarza od ujęcia wody pitnej służące jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych – jest ok 300 m,
- 4) rozbudowa istniejącego cmentarza nie spełnia wymagań określonych w §1 ust.2., §4 ust.2, §6 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarzu (lokalizacja cmentarza, budowa hydrogeologiczna, kierunek wiatru),
- 5) projekt rozbudowy istniejącego cmentarza spowodował zaistnienie konfliktu społecznego; przeznaczenie terenu pod nowy cmentarz po byłym boisku sportowym przy ulicy Białowickiej.

Uzasadnienie

Ad. 1)

Podczas opracowania dokumentu wkraść się błąd. Spadek terenu rzeczywiście przebiega w kierunku wschodnim – w stronę osiedla Winiary, a nie w stronę ul. Winiary.

Ad. 2)

Na obszarze objętym zmianą studium nie występują formy podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Ad. 3)

W punkcie 3.2 prognozy do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowogród Bobrzański we fragmencie dotyczącym odległości ujęcia wody pitnej wraz ze stacją uzdatniania wody od obszaru zajętego pod rozbudowę cmentarza, odniesiono się do niewłaściwego paragrafu (paragraf 3 ust. 2 zamiast paragrafu 3 ust. 1) rozporządzenia ministra gospodarki komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarzu. (Dz. U. Nr 52 z dnia 16 września 1959 r., poz. 315).

Zgodnie z „Wyjaśnieniem do prognozy oddziaływania na środowisko” ze stycznia 2015 r. warunek, o którym mowa w paragrafie 3 ust. 1 rozporządzenia ministra gospodarki komunalnej („odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody

są do tej sieci podłączone”) został spełniony, ponieważ studnie służące do zbiorowego zaopatrzenia w wodę zlokalizowane są w odległości min. 349 m i max. 492 m od rozbudowanego cmentarza.

Nie uwzględnienie uwagi nie wywołuje potrzeby powtórzenia procedury formalno – prawnej związanej z ponownym uzgadnianiem i opiniowaniem przedmiotowego projektu zmiany studium.

Ad. 4)

Przedmiotowa inwestycja dotyczy rozbudowy obiektu już istniejącego. Cmentarz na tym terenie funkcjonował również przed 2 wojną światową. Należy wziąć pod uwagę fakt, że ustawa odnosi się do obiektów nowoprojektowanych, a nie rozbudowy już istniejących. Co więcej otaczające istniejący cmentarz budynki powstały w większości stosunkowo niedawno (budynki jednorodzinne).

Bazując na mapie hydrograficznej M-33-7-C stwierdzono, że ukształtowanie poziomu wód podziemnych jest zmienne na analizowanym obszarze. W części wschodniej hydroizobaty przebiegają na poziomie ok. 2 m, a więc zwierciadło znajduje się powyżej 2 m p.p.t. i ulega zagłębieniu w kierunku południowym do poziomu ok. 5 m. Wykonano więc dodatkowe badania w okolicy istniejącego parkingu oraz na terenie parku. Stwierdzono, że głębokość zalegania wód podziemnych przekracza 2,5 m p.p.t.

Przepływ mas powietrza uwarunkowany jest w dużej mierze ukształtowaniem terenu oraz jego zagospodarowaniem, w tym występowaniem szaty roślinnej i budynków. Należy stwierdzić, że na istniejącym cmentarzu występują drzewa i krzewy, a teren pomiędzy cmentarzem a zabudową mieszkaniową wielorodzinną rozdzielony jest pasem zieleni stanowiącym część parku (zieleń wysoka), który stanowi naturalną barierę. Dodatkowo ustawodawca wskazuje na „możliwość” a nie bezwarunkową konieczność lokowania cmentarzy w kierunku od strony wietrznej.

Niewątpliwie lokalizacja obiektów sakralnych na obrzeżach miast była słuszną w chwili przyjęcia ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych z dnia 31 stycznia 1959, jednak standardy i trendy w usługach cmentarnych zmieniły się od tego czasu.

Ad. 5)

Rozbudowa miasta w obrębie jego terenu jest zjawiskiem niezwykle skomplikowanym, choć jak w tym przypadku, często prowadzącym do powstania konfliktów społecznych. Naturalnym prawem mieszkańców jest zgłaszanie uwag i wskazywanie rozwiązań alternatywnych. W końcu to mieszkańcy znają najlepiej swoje potrzeby i środowisko.

Wskazanie miejsca pod nowy cmentarz jest cenną inicjatywą, która bez wątpienia powinna być wzięta pod uwagę w kolejnych latach. Prawdą jest również to, że zagospodarowanie nowych terenów powinno odbywać się po wyczerpaniu możliwości korzystania z terenów już zagospodarowanych. Z podobnym przypadkiem mamy do czynienia w Nowogrodzie Bobrzańskim. Obecnie funkcjonujący cmentarz może zostać rozbudowany w granicach przedstawionych w zmianie studium. Analiza zmian jakości środowiska przeprowadzona w prognozie oddziaływania na środowisko przedmiotowej inwestycji nie wskazała zagrożeń płynących z rozbudowy cmentarza o fragment istniejącego parku (który był w przeszłości cmentarzem) oraz istniejącego w bezpośrednim sąsiedztwie parkingu. W wyniku przedmiotowej inwestycji nie nastąpi pogorszenie jakości środowiska przyrodniczego ani życia i zdrowia mieszkańców okolicznych terenów. Należy jednak mieć na uwadze funkcjonowanie ekosystemu jako takiego – a więc kontrolę napływowych gatunków roślin i dbanie o kondycję występujących w parku drzew. Sam park, jako obiekt o znaczeniu kulturowym powinien być objęty szczególną uwagą, jednak jego istnienie nie przekreśla możliwości użytkowania jego części jako nekropolii. Co więcej, taka integracja stwarza możliwość rozbudowy parku w kierunku zabudowy mieszkaniowej – wszystko zależy tak naprawdę od osób sprawujących kontrolę nad gospodarką komunalną w gminie.

W świetle powyższych faktów, zwracam się z prośbą o dojrzenie szans i możliwości zamiast zagrożeń płynących z nieuchronnego rozwoju miasta.

9. Zgłaszający uwagę:

Aleksandra Jursza - przedstawiciel Nowogrodzkiej Grupy Działaczy Proekologicznych w Nowogrodzie Bobrzańskim

Data wpływu uwagi: 03.12.2014 r.

Treść uwagi:

- 1) prognoza pokrywa się z ekofizjografią, dokumentacja nie jest spójna, nie określono jasno czego dotyczy zmiana studium,
- 2) nie zgadzamy się aby gospodarka w Nowogrodzie Bobrzańskim opierała się na bazie miejscowych surowców naturalnych takich jak kruszywo wydobywane z Bobru,
- 3) nie zgadzamy się na opieranie dalszego rozwoju na bazie surowców ropopochodnych w części magazynowo - usługowej w Nowogrodzie Bobrzańskim przy wyjeździe na Lubsko, gdzie wcześniej przed 2009 rokiem nie było takich inwestycji i nie są one prowadzone zgodnie z ustawą o ochronie środowiska oraz ze studium, w tym z ustawą o ochronie wód,
- 4) wnosimy o dokładne sprecyzowanie terenów zróżnicowanej działalności gospodarczej z podaniem dokładnej lokalizacji włącznie z numerami działek, kierunkiem geograficznym oraz ulicą (podawanie o wykorzystaniu terenów budowlanych bez lokalizacji jest bez sensu i wprowadza w błąd),
- 5) wnosimy o ograniczenie lokalnych emisji poprzez obowiązek likwidacji pieców węglowych i wykorzystanie energii z solarów,
- 6) wnosimy o zakaz emisji zanieczyszczeń ropopochodnych oraz zanieczyszczeń z inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko ze strony wietrznej Nowogrodu Bobrzańskiego,
- 7) wnosimy o wyjaśnienie co to znaczy wykorzystanie istniejących obiektów produkcyjnych na uruchomienie nowych gałęzi produkcji (gdzie i w oparciu i jakie przepisy- wnosi się o podanie lokalizacji),
- 8) dysponowanie wolnymi terenami ofertowymi dla lokalizacji działalności produkcyjnej i usługowej (gdzie- wnosi się o podanie lokalizacji),
- 9) nie można odnieść się do konkretnych terenów, bo ich nie ma,
- 10) strefa (jaka?) obejmuje wielofunkcyjne tereny działalności gospodarczej, na których, oprócz przemysłu! (gdzie jest przemysł i jaki?), składów i magazynów, baz budowlanych, transportowych i obsługi technicznej dopuszcza się lokalizację rzemiosła produkcyjnego, urządzeń infrastruktury technicznej oraz handlu. Funkcja mieszkaniowa winna być ograniczona do minimum, obejmując zabudowę istniejącą z możliwością niewielkich uzupełnień. Tereny o funkcji produkcyjno-technicznej znajdują się również na obszarze wiejskim (gdzie?),
- 11) wnosimy o wprowadzenie zakazu budowy i rozbudowy cmentarza oraz ochronę drzew,
- 12) wnosimy o szczególną ochronę wód podziemnych na terenie planowanej inwestycji,
- 13) niewłaściwa budowa geologiczna,
- 14) cmentarz nie powinien być lokalizowany po stronie wietrznej.

Uzasadnienie

Ad. 1)

Opracowanie ekofizjograficzne jest dokumentem, który mówi o wzajemnych powiązaniach między różnymi komponentami środowiska na danym terenie. Z kolei prognoza oddziaływania inwestycji na środowisko koncentruje się na rzeczowym oddziaływaniu. W przypadku wykonywania opracowania ekofizjograficznego i prognozy do konkretnego wycinka terenu opracowania te muszą być tożsame, stąd duża zbieżność w treści pomiędzy poszczególnymi dokumentami. Byłoby rzeczą co najmniej dziwną, by w jednym dokumencie scharakteryzowano obszar w sposób odbiegający zasadniczo od charakterystyki w drugim dokumencie. Są to opracowania spójne i komplementarne.

Ad. 2) do Ad. 10)

Uwagi nie dotyczą rozbudowy cmentarza i dlatego należy je uznać za bezprzedmiotowe.

Ad. 11)

Przedmiotowa inwestycja dotyczy nieznaczonej rozbudowy obiektu już istniejącego – na terenie objętym opracowaniem nie przewiduje się budowy niczego nowego. Co więcej – dokumenty planistyczne z założenia służą poprawie organizacji przestrzeni, a co za tym idzie, również ochronie środowiska. Rozbudowa cmentarza o fragment parku stwarza możliwość wtórnego wykorzystania tego obszaru do celów, które pełnił w przeszłości. Dodatkowo daje to możliwość ochrony drzewostanu występującego na tym obszarze a nawet jego rozbudowanie o fragment cmentarza obecnie funkcjonującego. Może to jednak nastąpić w późniejszym czasie i spoczywać będzie na barkach zarządcy tego terenu.

W świadomości polskiej nekropolie – jako miejsca czci przodków, miejsca zadumy, są miejscami, które wymuszają stosowne zachowania. Jest to wymuszone kulturowo i społecznie akceptowalne. Objęcie parku taką formą zagospodarowania może mu przynieść więcej pożytku niż szkody, gdyż obecnie jest to miejsce otwarte. Nie przedstawia jednak wysokiej wartości kulturowej, a raczej służy jako punkt tranzytowy dla mieszkańców.

Użytkowanie terenów zieleni jako publicznych toalet dla zwierząt nie powinno być uważane jako coś oczywistego. Lepszym rozwiązaniem byłoby wydzielenie fragmentu obszaru w postaci wychodka, przy którym zamontowano by torebki na fekalia. Zagospodarowanie parku cmentarzem ograniczyłoby więc wyprowadzanie zwierząt i zanieczyszczanie tego obszaru.

Ograniczanie przestrzeni przez zastosowanie ogrodzeń jest szkodliwe dla tej przestrzeni – zwłaszcza, jeżeli mówimy o zagospodarowaniu terenów parku. Albo powinien być on dostępny dla każdego – albo przeznaczony pod określoną działalność (np. cmentarz).

Ad. 12)

Bazując na mapie hydrograficznej M-33-7-C stwierdzono, że ukształtowanie poziomu wód podziemnych jest zmienne na analizowanym obszarze. W części wschodniej hydroizobaty przebiegają na poziomie ok. 2 m, a więc zwierciadło znajduje się powyżej 2 m p.p.t. i ulega zagłębieniu w kierunku południowym do poziomu ok. 5 m. Wykonano więc dodatkowe badania w okolicy istniejącego parkingu oraz na terenie parku. Stwierdzono, że głębokość zalegania wód podziemnych przekracza 2,5 m p.p.t.

W obrębie 500 m od obiektu nie stwierdzono ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych. Woda do potrzeb zbiorowego zaopatrzenia ujmowana jest za pomocą studni zlokalizowanych w odległości większej niż 150 m od rozbudowanego cmentarza, a więc spełnione są zapisy ustawy ograniczającej lokowanie tego typu inwestycji. Należy wziąć pod uwagę, że inwestycja dotyczy rozbudowy, a nie budowy od podstaw nowego cmentarza. Jeżeli nie są spełnione przesłanki ustawowe należałoby się zastanowić nad masową ekshumacją oraz przeniesieniem cmentarza w miejsce spełniające kryteria ustawowe lub wysiedleniem mieszkańców i przeniesieniem ujęcia wody. Oba rozwiązania wydają się nieadekwatne do zaistniałego problemu, a ponadto są niezwykle kosztowne i kontrowersyjne społecznie.

Ad. 13)

Szczegółowe wymagania dotyczące gruntów, na których lokalizowane są miejsca pochówku zawiera rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. W świetle tych zapisów wymagane jest, by cmentarze lokalizowane były na glebach przepuszczalnych (piaski) o niskiej zawartości węglanów. Na potrzeby sporządzenia prognozy wykonana została analiza składu granulometrycznego gleby zlokalizowanej na terenie objętym opracowaniem (przeprowadzona metodą hydrometryczną Casagrande'a w modyfikacji Pruszyńskiego). Pozwoliła ona stwierdzić, że występują tutaj piaski luźne (utwory bardzo lekkie, przepuszczalne). Dodatkowo, analiza zawartości węglanów

przeprowadzona metodą jakościową Nowackiego potwierdziła, że zawartość CaCO_3 w badanych glebach nie przekracza 1% (a więc w praktyce gleby te pozbawione są węglanów).

Bazując na danych pochodzących z Centralnej Bazy Danych Geologicznych stwierdza się występowanie iłłów w odległości ok. 1 km w kierunku wschodnim od terenu objętego opracowaniem (po 2 stronie rzeki Bóbr). Torfy na terenie gminy występują lokalnie (w postaci nieregularnych soczewek) w odległości ok. 850 m w kierunku północnym i południowym od terenu objętego opracowaniem. Nie przewiduje się, by budowa geologiczna miała negatywny wpływ dla rozbudowy już istniejącego obiektu.

Biorąc pod uwagę dotychczasową eksploatację cmentarza nie stwierdzono by dochodziło do zapadania się grobów. Jednostkowe przypadki, które mogą mieć miejsce są wynikiem raczej błędu w sztuce (czynnik ludzki), niż budowy geologicznej tego terenu.

Ad. 14)

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze wskazuje na możliwość lokalizowania cmentarza od strony wietrznej, jednak nie jest to obligatoryjne. Cmentarze jako takie nie są i nie mogą być źródłem odorów, w związku z czym problemem w tym miejscu jest inny obiekt.

Lista osób zgłaszająca uwagi jest nieczytelna w związku z tym będzie znajdować się w aktach sprawy i dokumentacji planistycznej.